

Svar på 10 dages forespørgsel fra Mette Skautrup (KF) vedr. tolkeservice

2. februar 2023
Side 1 af 3

Ny forskning fra Københavns Universitet, har afdækket store mangler ved tolkningen i danske retssale med upræcise oversættelser. De omtalte tolke er ikke ansat i kommunen, men undersøgelsen har affødt en række spørgsmål omkring ansættelse og tilsyn af tolke i Aarhus Kommune fra Mette Skautrup, KF. Spørgsmålene besvares i nedenstående notat.

Der findes ingen tolkeuddannelse og ingen formel certificering for tolke. Det medfører at tolkning er et fag, som til dels tillæres i praksis og at man ikke kan få certifikat for en ansøgers tolkekundskaber, men i stedet må foretage egne test ved ansættelse og vurdering af tolke.

1. *Spørgsmål: Hvilke sprog er dækket af de fastansatte tolke og hvilke er kun dækket af freelance tolke?*

Svar:

Det kræver relativt mange tolkninger indenfor et givent sprog, for at man kan udnytte en fastansat tolks tidskapacitet. Der er derfor kun fastansatte tolke indenfor de mest efterspurgte sprog.

For nuværende er der fastansatte tolke i Aarhus Kommunes Tolkeservice indenfor følgende sprog: Arabisk, Kurdisk, Somalisk, Tyrkisk og Ukrainsk/Russisk.

Udover de fastansatte tolke er der også en række freelance tolke indenfor de ovenstående sprog.

Nedenstående sprog har for nuværende en lidt mindre efterspørgsel og dækkes derfor kun af freelance tolke:

Assyrisk, Rumænsk, Ungarsk, Kinesisk, Polsk, Spansk, Bengali, Afghansk Pashto, Dari, Farsi, Italiensk, Tigrinya, Fransk, Tamilsk, Vietnamesisk, Thailandsk, Grønlandsk, Bulgarsk, Tysk, Hollandsk

2. *Er der nogen sprog, der ikke er dækket af tolkning i dag, men som inden for det seneste år har været efterspurgt?*

Svar:

Aarhus Kommunes tolkeservice har oplevet efterspørgsel efter tolkning på et af nedenstående sprog det seneste år, som man ikke har kunnet honorere gennem brug af egne tolke:

Albansk, kinyarwanda/kinyabwisha, Litauisk, Urdu, Nepalesisk, Bosnisk, Swahili, Hindi, Portugisisk, Burmesisk, Tjekkisk, Serbisk, Twi.

Aarhus Kommunes Tolkeservice har et gensidigt samarbejde med Odense Kommunes tolkeservice om at hjælpe hinanden med at skaffe tolkning indenfor de sprog, hvor man ikke selv har tilknyttet tolke.

Sociale Forhold og Beskæftigelse

Fagligt sekretariat
Aarhus Kommune

FAS Administration og Ledelse

Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 89 40 11 90

Direkte e-mail:
stoan@aarhus.dk

Sag: EMN-2023-001659
Sagsbehandler:
Anne Stolberg

2. februar 2023
Side 2 af 3

Hvis Tolkeservice oplever, at der opstår større efterspørgsel efter et sprog, slår man en Freelance tolkestilling op indenfor det pågældende sprog. Der kan være sprog, hvor det er vanskeligt at finde en kvalificeret tolk.

3. Hvordan testes freelance tolkes sprogkundskab og evner til tolkning?

Svar:

Nye freelancetolke kaldes ind til en samtale af ca. en times varighed. Hvis Tolkeservice har en fastansat tolk på pågældende sprog, deltager denne under samtalen. Den sproglige test har primært fokus på at undersøge tolkens dansk kundskaber og begrebsforståelse. Man tager udgangspunkt i testmateriale udviklet i samarbejde med forskellige afdelinger i kommunen, hvor man gennemgår forskellige fagbegreber fra kommunen på både dansk og modersmålssproget, som tolken skal oversætte og forklare på dansk.

Under samtalen spørges der også ind til, hvordan freelancetolken vil agere i bestemte tolkesituationer for at få en fornemmelse af, om de har forståelse for god tolkeadfærd.

Hvis tolken vurderes egnet, skal de til endnu en samtale, hvor de bliver oplært i brugen af bookingsystem, får information om forskellige typer tolkning, samt tavshedspligt, tolkeetik og hvordan man agerer som tolk.

4. Hvilke kriterier bruges til at vurdere de fastansatte tolke i Aarhus Kommune?

Svar:

Fire af de faste tolke har været ansat i over 20 år. De øvrige fastansatte tolke har været tilknyttet Tolkeservice som freelance tolke igennem flere år forud for deres fastansættelse. De er blevet fastansat, fordi det vurderes, at de er kompetente tolke, som har fået positive tilbagemeldinger fra de rekvirenter, som anvender tolkene.

Efterspørgslen efter ukrainske tolke voksede hurtigt, og de ukrainske fastansatte tolke har derfor kun været freelance tolke i knap et år inden fastansættelse. Fastansættelser af tolke foregår som andre jobsamtaler ved hjælp af ansøgning, CV og en test på dansk og modersmålssproget.

5. Er der krav til dansk kundskaber for de tolke kommunen ansætter?

Svar:

Det er væsentligt at tolkene mestrer det danske sprog og har et vidst kendskab til relevante fagbegreber, for at de kan ansættes som tolke i Aarhus Kommune. Det er særligt tolkenes dansk kundskaber og begrebsforståelse som testes ved ansættelsessamtalerne.

2. februar 2023
Side 3 af 3

6. *Føres der i dag tilsyn med kvaliteten og korrektheden af den tolkning der udføres af de ansatte tolke, og hvis ja, er der forskel mellem tilsynet på fastansatte og freelance tolke?*

Svar:

Tolkeservice har ikke et direkte tilsyn, men har et tæt samarbejde med rekvisiter omkring tilbagemeldinger på de tolke, der anvendes. Denne tilbagemelding er vigtig, da det er rekvisiterne, som har samarbejdet med tolkene i deres daglige arbejde.

I tilfælde af en klage, får Tolkeservice altid en skriftlig begrundelse fra rekvisiteren og hører begge parter i sagen, for at kunne tage en objektiv vurdering af hændelsen. Der er overordnet set positive tilbagemeldinger på tolkenes arbejde fra rekvisiterne.

7. *Hvordan følges der op og udvikles på tolkenes kompetencer, sproglige såvel som fagspecifikke, under ansættelsen i Aarhus Kommune?*

Svar:

Tolkeservice har månedlig sparring og afdelingsmøder med de fastansatte tolke, hvor de holdes opdaterede på, hvad der sker i Aarhus Kommune og forskellige faglige problemstillinger drøftes.

Der afholdes to årlige temadage for både fastansatte og freelance tolke. Temadagene har udover et fagligt indhold ofte også en relevant "gæste oplægsholder". Temadagene har primært fokus på at styrke de tolkefaglige kompetencer, men kan også øge sprogkundskab gennem fokus på relevante fagudtryk, synonyme og metaforer. Man har eksempelvis haft oplæg fra familiecenteret om deres arbejde og deres forventninger til samarbejdet med tolkene. De har udarbejdet en Pixi guide, som forklarer relevante fagudtryk og paragraffer.

Seneste temadag omhandlede tolkeprocessen og det at tolke, når der er bisidder med til et møde samt habilitet.

Næste temadag afholdes i samarbejde med kommunens rehabiliteringsteam.

8. *Testes og videreuddannes tolke i særlige fagområders udtryk og begreber, eksempelvis sundhed, skolevæsen, eller socialområdet?*

Svar

Tolkene testes i deres forståelse af fagtermer og begreber ved ansættelsessamtaler. Herudover er der udarbejdet tolkekataloger og pixibøger fra forskellige afdelinger med relevante fagudtryk på dansk, hvor nogle er oversat til arabisk, kurdisk, somalisk og tyrkisk.